

яке не входить до робочої сили, не мали професії 43,9%.

6. Державна статистична служба України опублікувала дані про чисельність неформально зайнятих, яка на 01.01.2020 становила 3460,3 тисяч осіб, з яких 2118,8 тисячі осіб були зайняті в неформальному секторі економіки. Цікавим є те, що навіть у формальному секторі економіки 1341,6 тисячі осіб були неформально зайнятими. Таким чином вирішення проблем у сфері зайнятості вимагає від державних і місцевих органів влади творчого підходу у подоланні певних стереотипів, що їх містить Кодекс законів про працю, які є чи не єдиним рудиментом планової економіки, який залишився, як спадщина тридцятилітньої давності.

Підсумовуючи зазначимо, що в Україні немає дефіциту робочої сили, а на національному ринку праці пропозиція перевищує попит на робочу силу. Демографічна ситуація, міграційні та економічні процеси істотно впливають на формування регіональних ринків праці. У багатьох регіонах спостерігається брак кваліфікованої робочої сили або навпаки – гідних робочих місць. Специфіка професійної структури робочої сили безробітних та економічно неактивного населення полягає перша за все в тому, що сотні тисяч осіб у віці 15-70 років не мають процесії і тому їх залучення в суспільне виробництво вимагає вдосконалення системи професійної підготовки і перепідготовки безробітних і бажаючих працевлаштуватися з числа економічно неактивного населення.

У сучасній соціально-орієнтованій ринковій економіці посилюється роль держави і її зацікавленість в максимально-продуктивному використанні наявного трудового потенціалу суспільства. Цього можна досягти шляхом запровадження інноваційних нестандартних форм забезпечення зайнятості населення і особливо працевлаштування випускників університетів, коледжів та закладів професійно-технічної освіти.

Володимир КІСІЛЕВИЧ

аспірант кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ

СУТНІСТЬ ТА ЦІЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Самоврядування – найпростіший спосіб пояснити це з допомогою твердження: я керую сам, я сам собі господар, у мене є влада над собою і все, що оточує мене. Ви впевнені, без застережень, без визнання різних обставин та умов? Ну, без сумніву, ні. Однак для того, щоб пояснити, що мається на увазі під терміном "самоврядування", необхідно звернутися до етимології цього поняття.

Можна і, мабуть, слід прийняти таку інтерпретацію: «Саме слово походить від німецької мови (Selbverwaltung – незалежний уряд) і використовувалося для позначення місцевого державного управління, яке не здійснювалось урядовими структурами» [1, С. 27].

Самоврядування також можна визначити як процес виконання завдань державного управління суб'єктами, окремими від держави, які не підлягають втручанню держави з точки зору виконання своїх обов'язків. Таке розуміння самоврядування санкціонує використання терміна "непряма державна адміністрація". Вона здійснюється не безпосередніми державними органами, а суб'єктами, наділеними незалежністю, що мають право здійснювати управління державними справами. Словом, це децентралізована адміністрація [2]. Самоврядування є формою задоволення колективних потреб, і воно реалізується через конкретні громади або через їх представників [3]. У соціологічному підході до місцевого самоврядування найчастіше йдеться про посилення на місцеві громади. З іншого боку, під місцевими громадами слід розуміти соціальні спільноти, пов'язані спільнотою території, що характеризується певним соціальним впорядкуванням, способом життя, структурою споживання та домінуючим типом економіки, але також історичний досвід та культурні традиції [4].

Для того, щоб уніфікувати та систематизувати погляд на те, що таке місцеве самоврядування, скористаємось визначенням, яке міститься в Європейській хартії місцевого самоврядування. За її словами, місцеве самоврядування слід розуміти як право та здатність місцевих громад, відповідно до чинних правових умов, керувати та керувати значною частиною державних справ на свою відповідальність та в інтересах своїх жителів [5].

Отже, можна припустити, що самоврядування є виявом права місцевих та територіальних громад на самовизначення щодо себе та своїх справ. Це право здійснюється радами та асамблеями, що складаються з членів, обраних таємними, рівними, вільними, загальними та прямими виборами.

Місцеве самоврядування також можна назвати обов'язковим об'єднанням мешканців певної території, яке спільно вирішує свої державні справи, будучи децентралізованим державним управлінням, яке здійснюється незалежними органами, що діють на підставі конкретних актів [6]. Це включення місцевих громад до всієї системи державного управління шляхом створення, законодавством, одиниць місцевого самоврядування, членство в яких саме є обов'язковим [7]. Вищезазначене вказує на те, що ми маємо справу з концептуальною та фактичною відмінністю – місцеве самоврядування – це формально-правова організація та влада місцевої громади, яка створює місцеву владу. Незалежно від цього, суть та мета існування та функціонування самоврядування як суб'єкта полягає у задоволенні його потреб, очевидно, у

розумінні суспільства, заради якого воно повинно діяти. Це, в свою чергу, може принципово відрізнятись від інтересів загальнонаціональної спільноти. Розмежування загальних державних інтересів від місцевих вимагає децентралізації державного управління. Принцип децентралізації разом із супутніми принципами незалежності та субсидіарності знайшли своє місце у згаданій Хартії місцевого самоврядування, що визначає суть територіального самоврядування. Практична необхідність децентралізації державної влади впливає з принципу субсидіарності. Це означає, що громади вищого рівня повинні діяти лише в районах, де їх розмір є гарантією ефективніших дій. Сфера в незалежності місцевого самоврядування визначається свободою діяти в питаннях, які не виключені з їх компетенції або не входять до компетенції інших органів, а також виражається в праві мати свої власні достатні фінансових ресурси, які перебувають у розпорядженні самоврядування як частина реалізації.

Місцева влада, як розуміє місцева громада, має право здійснювати різні дії та рішення у власних інтересах, з очевидною умовою, що вона робить це на свою відповідальність. У цьому суть самоврядування – поєднання прав та можливостей реалізації з відповідальністю. Місцеве самоврядування – це не що інше, як організаційна, правова та фінансова спроможність задовольнити потреби місцевих громад. Вони задоволені в результаті використання інструментів публічної влади, якими, врешті-решт, є самоврядування. Тому можна сказати, що місцеве самоврядування є одночасно невід’ємною частиною держави і водночас реальним проявом системної демократії. Тому теза про те, що місцеве самоврядування є законним, є суспільним благом як з точки зору держави, так і регіональних та місцевих громад. У правовому контексті наголошується на адміністративному характері місцевого самоврядування. Через соціологічні умови важливий його соціальний характер, з особливим акцентом на міжособистісні зв’язки, які є (або ні) складовими згуртованого суспільства. Нарешті, місцеве самоврядування є суб’єктивним та об’єктивним, водночас сполучною ланкою різноманітних відносин із навколишнім середовищем – соціальних, правових, економічних та політичних. Місцеве самоврядування, що трактується як суспільне благо, як визначено вище, зазнає впливу різних зовнішніх факторів, які називаються державною макросферою та місцевою мікросферою.

Суть територіального самоврядування зводиться до задоволення індивідуальних та колективних потреб місцевої громади через її представників. Це задоволення повинно бути узаконено і реалізовано у вигляді публічним мандата за допомогою відповідного використання всієї представницького-клерикального адміністративного апарату, в рамках прийнятного правового порядку держави і виражає волю місцевої громади, тобто соціальний мандат. Це є абсолютно необхідною умовою, оскільки місцева влада може існувати і мати

шанс грати свою роль належним чином лише в результаті її виконання. Тому що неможливо дати окреме існування, з одного боку, волі даної громади, а з іншого боку, існуючому правовому порядку держави. Тут синергія повинна бути аксіомою. Звичайно, існує також дуже важливе питання громадянської довіри до місцевої влади. Ця довіра на першому кроці реалізується у встановленні (обранні) призначенні своїх представників. У свою чергу, тих, хто виконує свій мандат, належним чином оцінюють або не оцінюють. Отже, паралельне існування та взаємопроникнення трьох зв'язків у формі відповідних правових норм, суспільство є одночасно суб'єктом та об'єктом, а рівень довіри визначає роль місцевої влади у розвитку та споживанні місцевих потенціалів.

Список використаних джерел:

1. Kwaśny J., Trzydzieści lat samorządności terytorialnej w Polsce. Gospodarka, rozwój, reformy, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków, 2019.
2. Dolnicki B., Samorząd terytorialny, Zakamycze, Kraków 2006.
3. Antoszewski A., Herbut R., Leksykon politologii, Wydawnictwo Alta2, Wrocław 2002.
4. Karwińska A., Gospodarka przestrzenna. Uwarunkowania społeczno-kulturowe, Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2008.
5. Europejska Karta Samorządu Lokalnego, sporządzenie jej nastąpiło w Strasburgu w dniu 15.10.1985 r., Dz.U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607
6. Harańczyk A., Samorząd terytorialny. Organizacja i gospodarka, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2010.
7. Niewiadomski Z., Geneza i istota samorządu terytorialnego, W: Skrzydło W., [red.], Podstawy wolności i zrzeszania się oraz zasada samorządności w prawie konstytucyjnym Polski i Ukrainy, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyślu, Rzeszów/Przemyśl 2013.

Григорій КОРИЦЬКИЙ

доктор медичних наук,

Генеральний директор комунального некомерційного підприємства
“Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня” Тернопільської обласної ради

ВИКЛИКИ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Виклик – це проблемна ситуація, від розв'язання якої залежить подальше функціонування певної системи. Виклики для публічного управління в сфері охорони здоров'я формують проблемну ситуацію, від розв'язання якої залежить подальше ефективне, результативне функціонування сфери охорони здоров'я як